

er henlagt adskilligt større Beløb, f. Eks. til Gudum Kirke; denne Kirke er baade taarnløs og tækket med Tegl, og dog har Kommissionen forlangt 31,000 Kr. henlagt til den. Harboøre Kirke er en af de Kirker, til hvis Vedligeholdelse der er henlagt mindst i den Kreds, hvor jeg er Tiendekommissær.

Det, jeg i Grunden troede skulde have været det afgørende overfor Bevillingen til Harboøre Kirke, er, at Tiendeyderne derovre i mange Aar have maattet udrede ganske betydelige Beløb til Kirkens Vedligeholdelse, fordi Havet har taget 50 Tdr. Hartkorn bort, og selvfølgelig er derved en tilsvarende Del af Tienden gaaet bort. Det troede jeg skulde have stor Betydning. For øvrigt stiller Forholdet sig saaledes, at selv om Harboøre faar de 5,000 Kr. fra Staten, have de lige godt en Gæld endnu, [som det] kan blive besværlig nok for dem at dække trods det, at de have strakt sig vidt for at samle ind i deres eget Sogn til at faa Kirken opført, ja, de have endog saa samlet ind i Sognene udenfor. Jeg er tilbøjelig til at tro, at dersom det ærede Medlem virkelig havde skænket denne Tanke fornøden Overvejelse, at Havet har bortskaaret 50 Tdr. Hartkorn i Sognet, vilde ogsaa han have været med til at foreslaa de 5,000 Kr.

K. M. Klausen: Nu hørte vi altsaa om en anden Uregelmæssighed ved denne Sag. Det ærede Medlem fra Lemvig (Sandbæk) oplyser, at det er ikke et gammelt Taarn, men et nyt Taarn, ja, han sagde et omtrent nyt Taarn. Men den Gang Sagen blev forelagt for os, og Bevillingen første Gang blev given, skrev Bygningsinspektøren følgende: „Bygningsinspektøren anbefaler derfor, at det nuværende Skib og Kor helt nedbrydes, og at en ny Bygning opføres med Bevarelse af Taarnet.” Det er altsaa heller ikke rigtigt, men de Folk derude skulde vænne sig til at fremstille Forholdene, som de virkelig ere, og saa ikke bagefter komme med deres Efterregninger.

Nu siger det ærede Medlem, at Kirken ikke er velstillet; det forekommer mig, at en Landsbykirke, der ejer 12,000 Kr., er velstillet og langt mere velstillet end de nye Kirker, vi ellers opføre med et Tilskud af 18,500 Kr. Da Bevillingen blev given, hed det: „Denne Sum“ — det er Tiendeaflysningen —, „der udgør ca. 12,000 Kr., vil ikke kunne anvendes til Afholdelse af noget af Udgiften, men det maa dog antages, at der af de aarlige Renter vil kunne afholdes Udgifter til en Forrentning og Afdrag af et

mindre Laan.” Man gik altsaa den Gang ud fra, at man ikke alene for disse 12,000 Kr. kan vedligeholde Kirken, men ogsaa afdrage nogle af Bygningsudgifterne. Naturligvis er det behageligere, naar de nu kunne faa 5,000 Kr. til Afdrag paa den Gæld, hvori de have sat sig, thi saa spare de deres egne 12,000 Kr., og saa kunne de maaske lægge lidt op af dem, men saaledes har man ikke Lov til at bære sig ad. Man maa fremstille Sandheden ærligt og redeligt, som den er, men det have de ikke gjort i Harboøre, og det stemmer ikke rigtigt med det stærke Trosliv, som findes netop i det Sogn. Var der noget Sted, hvor man skulde tale sandt og rigtigt, maatte det være i saadant et Sogn, hvor et saa stærkt Trosliv gør sig gældende, som i Harboøre.

Sandbæk: Angaaende Taarnet skal jeg oplyse, at det skulde have været brugt, men det er muligt, at Arkitekten har taget fejl, thi da det kom til Stykket, da man skulde have Kirken ombygget, maatte store Dele af Taarnet nedbrydes, saa de lige saa godt kunde opføre et nyt Taarn. Og angaaende Tienden har jeg udtalt, at den ikke er afløst endnu. Kirken er vurderet, og hele Tienden er henlagt til Kirkens Vedligeholdelse, alt hvad der var. Men der er ogsaa en Gæld endnu; om den kan tages af Tiendebeløbet, er vel tvivlsomt. Beboerne maa vistnok endnu til at samle ind for at faa dækket den sidste Rest af Gælden.

K. M. Klausen: Det ærede Medlem er jo, synes jeg, selv kommen noget ind paa en Glidebane. Først paastod han, at der var et nyt Taarn, siden sagde han, at det var omtrentlig et nyt Taarn, og nu viste det sig, at da de skulde til at rive det ned, kunde der alligevel blive noget af det staaende. Kunde vi ikke faa Sandheden at vide? Snart er der et nyt Taarn, saa er det omtrent et nyt Taarn, saa river man noget ned, og noget bliver staaende. Naar de Herrer derovre fra komme med saadanne Efterregninger, skulde de have fremstillet Sagen, som den virkelig var, da Bevillingen første Gang blev given, men det have de ikke gjort. Endvidere blev det fremstillet for os saaledes, at for de 12,000 Kr. kunde man mere end holde Kirken vedlige, idet man af Renten af dette Beløb vilde være i Stand til at betale nogle Afdrag paa den Gæld, man satte sig i, da man opførte Bygningen, og saa er det heller ikke rigtigt, for nu komme de til Rigsdagen og sige, at Kirken skal koste 32,000 Kr., og saa viser det sig, at de bruge